

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16C/36/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113235975
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Valenčin
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8113235975.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Eduardom Valenčinom v právnej veci žalobcu Dopravný podnik mesta Prešov, a.s., Bardejovská 7, Ľubotice, zastúpeného JUDr. Ernestom Vokálom, advokátom v Prešove, Hlavná 61, proti žalovanej S. Q., C.. XX.X.XXXX, S. U. XX, o zaplatenie 33 EUR s príslušenstvom, takto

rozhodol:

žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 6,60 EUR, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku,

v prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a ,

náhradu trov konania účastníkom n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca žalobou podanou tunajšiemu súdu dňa 10.12.2013 navrhol žalobca uložiť žalovanej povinnosť zaplatiť mu sumu 33 EUR, z dôvodu, že žalovaná dňa 29.11.2011 na linke č. 8 MHD cestovala v Prešove bez platného cestovného lístka. Tunajším súdom bol dňa 13.12.2013 vydaný platobný rozkaz č.k. 17Ro 504/2013-10, ktorým bolo žalobe v celom rozsahu vyhovené. Voči platobnému rozkazu podala žalovaná v zákonom stanovenej lehote odpor s odôvodnením, čím sa platobný rozkaz v plnom rozsahu zrušil.

V podanom odpore doručenom súdu dňa 31.12.2013 žalovaná uviedla, že k uvedenej skutočnosti došlo neúmyselne a len z nevedomosti, keďže pri ceste dopravným prostriedkom žalobcu dňa 29.11.2011 si označila cestovný lístok v sume 0,20 eura a až pri kontrole sa od revízora dozvedela o zmene ceny cestovných lístkov, ktorý mal byť v sume 0,25 eura. Poukázala na to, že je na invalidnom dôchodku, vlastní preukaz ZŤP, preto si kupuje polovičné cestovné lístky, žije sama a okrem iného má poškodený sluch na 90 %, málo komunikuje s ľuďmi, preto nemala možnosť dozvedieť sa o zmenách, ktoré nastali v okresnom meste, keďže býva v obci Rokycany. Nakoľko je invalidná dôchodkyňa a žije úplne sama, nachádza sa v hmotnej núdzi, preto žiada, aby bola oslobodená zaplatiť náhradu trov konania.

Dňa 22.4.2014 bol vyhlásený rozsudok, ktorým bolo žalobe v celom rozsahu vyhovené. Rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 5Co/151/2014 zo dňa 2.7.2015 bol tento rozsudok zrušený a vec bola vrátená prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, okrem iného vyplýva, že právo na strane žalobcu síce existuje, ale jeho aplikácia by bola šikanózna, pretože úmyslom žalovanej, tak ako to tvrdila a ako to vyplýva aj z obsahu spisu, nebolo cestovať na čierno. Žalovaná mala zakúpené cestovné lístky v hodnote 0,20 Eur, je vo vyššom veku a so zdravotným obmedzením, ako uvádza má poškodený sluch na 90 %. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na platnú judikatúru s tým, že dobré mravy netvorí spoločensky normatívny systém, ale sú skôr merítkom

etického hodnotenia konkrétnych situácií zodpovedajúcich všeobecne uznávaným pravidlám slušnosti a poctivého správania. Ide o súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji osvedčujú istú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie, sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu noriem základných. Pojem dobré mravy sa nachádza v ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zmyslom tohto ustanovenia je zamedziť výkon práva, ktoré síce zodpovedá zákonu, avšak odporuje dobrým mravom. Postup podľa ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka má miesto len vo výnimočných situáciách. Je tomu aj vtedy, keď výkon práva vedie k neprijateľným dôsledkom prejavujúcim sa ako vo vzťahu medzi účastníkmi, tak na postavení niektorého z nich navonok. Preto odvolací súd uložil súdu prvého stupňa, aby sa zaoberal otázkou, či v danom prípade vzhľadom na úmysel žalovanej a všetky okolnosti prípadu neprichádza do úvahy aplikácia ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako to vyplýva z obsahu odvolania žalovanej, ale i všetkých jej podaní adresovaných súdu, i žalobcovi.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením žaloby, zápisom o vykonanej prepravnej kontrole zo dňa 29.11.2011, upomienkou zo dňa 1.3.2013, odpoveďami žalobcu zo dňa 7.12.2011, 3.1.2012 a 23.4.2013, faktúrou č. 110120246, platobným rozkazom, odporom žalovanej z 26.12.2013 s pripojenou žiadosťou o odpustenie pohľadávky a odpoveďou na upomienku, výsluchom žalovanej, ako aj ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Žalovaná sa dňa 29.11.2011 v čase o 12.26 hod. na linke č. 8 pri kontrole cestujúcich v dopravnom prostriedku žalobcu nevedela preukázať platným cestovným lístkom. Z uvedeného dôvodu pracovník žalobcu spísal zápis o vykonanej prepravnej kontrole, z ktorého je zrejmé, že žalovaná sa pri kontrole preukázala označeným cestovným lístkom v nezodpovedajúcej hodnote a prirážku k cestovnému nezaplatila, bola preto vyzvaná, aby zaplatila dlžnú čiastku do 5 dní v pokladnici dopravcu. Žalovaná zaslala dňa 2.12.2011 žalobcovi písomné vysvetlenie ohľadom prepravnej kontroly zo dňa 29.11.2011, na ktoré žalobca reagoval písomne odpoveďou zo 7.12.2011, kde oznámil žalovanej, že trvá na úhrade pohľadávky. Následne žalovaná dňa 22.12.2011 zaslala žalobcovi žiadosť o odpustenie pohľadávky a žalobca listom z 3.1.2012 oznámil žalovanej, že z opätovného prešetrenia veci vyplynuli závery, ktoré nezmenili pôvodné stanovisko, preto trvá na zaplatení pohľadávky formou mesačných splátok po 11 eur. Žalovaná neuhradila pohľadávku žalobcu ani na základe výzvy z 1.3.2013 označenej ako posledný pokus o zmier. Žalobca faktúrou č. 110120246 účtoval žalovanej úhradu v sume 33 eur.

Podľa § 760 Občianskeho zákonníka zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

Podľa § 6 ods. 1 zák. č. 168/96 Z.z. o cestnej doprave v platnom znení, pravidelná autobusová doprava sa vykonáva na uspokojenie prepravných potrieb osôb ako pravidelne opakovaná preprava cestujúcich (ďalej len „cestujúci“) po vopred určenej trase dopravnej cesty s určenými zastávkami na nastupovanie a vystupovanie cestujúcich (ďalej len „autobusová linka“), ktorých dopravca prepravuje podľa prepravného poriadku, cestovného poriadku a tarify. Súčasťou pravidelnej autobusovej dopravy je preprava príručnej batožiny, prípadne aj cestovnej batožiny, domácich zvierat a autobusových zásielok.

Podľa § 11 ods. 1 písm. d) citovaného zákona, cestujúci je povinný zaplatiť cestovné a na výzvu vodiča alebo iného člena osádky autobusu, alebo revízora sa preukázať platným cestovným lístkom a zaplatiť úhradu (§ 14 ods. 3), ak sa pri kontrole nemôže preukázať platným cestovným lístkom alebo osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého bydliska, číslo občianskeho preukazu (cestovného pasu prípadne iného dokladu totožnosti), v prípade neploletého cestujúceho meno a priezvisko zákonného zástupcu, ako aj ďalšie úhrady podľa tarify za poškodenie alebo za znečistenie autobusu.

Podľa § 14 ods. 2 citovaného zákona, úhrada pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom [§ 9 písm. b)] je dvadsaťnásobok základného cestovného bez príplatkov a zliav; v mestskej autobusovej doprave ju do stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav určí dopravca v prepravnom poriadku.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

V predmetnom konaní mal súd za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou došlo k uzavretiu zmluvy o preprave osôb, pri ktorej si však žalovaná nesplnila povinnosť označenia platného cestovného lístka, keďže mala mať označený cestovný lístok v hodnote 0,25 EUR a pri kontrole bolo zistené mala označený cestovný lístok v hodnote 0,20 EUR. S poukazom na vykonané dokazovanie, ako aj odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, prvostupňový súd dospel k záveru, že výkon práva žalobcu vo vzťahu k žalovanej týkajúci sa vymáhania sankcie v plnej výške, teda sankcie, ktorá sa v podstate uplatňuje pokiaľ cestujúci vôbec neoznačí cestovný lístok, je v danom prípade v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaná, ktorá je dôchodkyňou so zdravotným postihnutím (90 % stratou sluchu) predložila pri kontrole platne označený cestovný lístok, avšak nie v hodnote 0,25 EUR, pričom túto skutočnosť odôvodnila tým, že často do mesta (Prešova) necestuje, mala vopred nakúpené cestovné lístky v hodnote 0,20 EUR a vôbec nemala informáciu o tom, že došlo k zmene výšky cestovného, teda k jeho zvýšeniu. Za daných okolností by preto, podľa názoru súdu, skutočne odporovalo dobrým mravom, pokiaľ by žalovaná mala byť sankcionovaná plnou výškou úhrady (sankcie), nakoľko žalovaná nejazdila „na čierno“, ale ako staršia osoba nemala vedomosť o zmene výšky cestovného, keďže navyše nie je obyvateľkou mesta Prešov a do mesta dochádza iba sporadicky, za účelom lekárskeho vyšetrenia. Z týchto dôvodov preto súd určil pomernú časť sankcie, vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná vlastne mala platne označený cestovný lístok v pomere 4/5-ín k výške vtedy platného cestovného pre dôchodcu (ZŤP), preto priznal žalobcovi sumu 6,60 EUR, ako 1/5-inu uloženej sankcie ($33:5=6,60$) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo. O trovách konania bolo rozhodnuté na základe vyššie citovaného zákonného ustanovenia, pričom pomerne neúspešnejší žalobca nemá právo na náhradu trov konania a pomerne úspešnejšia žalovaná si náhradu trov konania neuplatnila.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.